ECLI:LV:AT:2025:0123.11514004016.13.L
Lieta Nr. 11514004016, SKK-89/2025
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2025. gada 23. janvārī

Senāts šādā sastāvā: senatori Aivars Uminskis, Sandra Kaija, Inguna Radzeviča,

iepazinies ar apsūdzētās /pers. A/ aizstāvja zvērināta advokāta Mārtiņa Martinsona palīga Martina Pančenko kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 1. oktobra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmā daļa noteic, ka tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētās /pers. A/ aizstāvis kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa, nosakot sodu: 1) nav ņēmusi vērā apsūdzētās personību raksturojušās ziņas un to, ka nav konstatēti apsūdzētās atbildību pastiprinoši apstākļi; 2) nav izvērtējusi, kādēļ apsūdzētajai ar brīvības atņemšanu nesaistīta soda noteikšana nevar sasniegt Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā definēto soda preventīvo mērķi; 3) nav motivējusi, kādēļ apsūdzētā nav notiesājama nosacīti; 4) nepamatoti nav piemērojusi Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 3. punktu.

Senāts konstatē, ka pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa, nosakot apsūdzētajai /pers. A/ sodu, ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 35. pantā definēto soda mērķi un Krimināllikuma 46. pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzētās /pers. A/ personību raksturojošās ziņas, proti, ka apsūdzētajai ir augstākā izglītība, apsūdzētā bija zvērināta advokāte un maksātnespējas procesa administratore, profesionālās darba gaitas turpina uzņēmumā, ir bijusi krimināli sodīta, sodāmības dzēstas, apsūdzētās aizgādībā ir nepilngadīgs bērns.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzētās /pers. A/ veselības stāvokli un konstatējusi, ka apsūdzētā bieži slimo. Vienlaikus tiesa atzinusi, ka apsūdzētās veselības stāvoklis pieļauj izciest brīvības atņemšanas sodu un, atrodoties brīvības atņemšanas iestādē, apsūdzētā netiks pakļauta tādām ciešanām, kas sasniedz necilvēcīgas un pazemojošas izturēšanās slieksni.

Tāpat apelācijas instances tiesa ir ņēmusi vērā apsūdzētās /pers. A/ atbildību mīkstinošo apstākli un to, ka nav konstatējami atbildību pastiprinošie apstākļi, kā arī to, ka apsūdzētā ir izmantojusi Kriminālprocesa likuma 21. pantā noteiktās tiesības uz sadarbību.

Apelācijas instances tiesa, izvērtējusi izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, konstatējusi, ka apsūdzētā ir izdarījusi vienu mazāk smagu un trīs sevišķi smagus noziegumus, noziegumu rezultātā ir apdraudējusi cietušo /pers. B/, AS „Swedbank" un akciju sabiedrības „Reverta" tiesību pārņēmējas SIA „REAP" mantiskās intereses.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētajai noteiktie sodi – īslaicīga brīvības atņemšana par Krimināllikuma 179. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un brīvības atņemšana par trīs Krimināllikuma 179. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu – sasniegs Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā definēto soda preventīvo mērķi. Savukārt ņemot vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu un ievērojot taisnīguma un krimināltiesiskās represijas individualizācijas principus, tiesa atzinusi, ka šajā gadījumā nav iespējams apsūdzētajai piemērot citu panta sankcijā paredzēto soda veidu vai notiesāt viņu nosacīti.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa, izvēloties vienu no Krimināllikuma 49.[1] panta pirmajā daļā ietvertajiem kompensējošajiem mehānismiem, ir ņēmusi vērā kriminālprocesa izskatīšanas ilgumu – astoņi gadi –, un apstākli, ka lieta pēc būtības nav sarežģīta. Tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1. punktu apsūdzētajai noteiktais sods ir mīkstināms,– samazinot par 1 mēnesi noteikto sodu par Krimināllikuma 179. panta pirmajā daļā izdarīto noziedzīgo nodarījumu un par 2 mēnešiem – noteikto sodu par katru no trijiem Krimināllikuma 179. panta trešajā daļā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, Senāts atzīst, ka apsūdzētās /pers. A/ aizstāvja kasācijas sūdzībā izteiktie argumenti šajā daļā pēc būtības pauž viņa neapmierinātību ar apelācijas instances tiesas secināto par piemēroto sodu un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. pantā noteikto.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmajai daļai nolēmumu tiesiskumu kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādā gadījumā, ja kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktā prasība pamatota ar Krimināllikuma pārkāpumu vai šā likuma būtisku pārkāpumu.

Apsūdzētās /pers. A/ aizstāvis kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti izskatījusi lietu rakstveida procesā un nav atlikusi lietas izskatīšanu, lai iegūtu precīzas ziņas par apsūdzētās invaliditāti.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētā pirmās instances tiesā, kur lieta tika iztiesāta mutvārdu procesā, savu vainīgumu viņai celtajās apsūdzībās atzina pilnībā un lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi. Iesniedzot apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, apsūdzētā izteica lūgumu tikai piespriesto sodu mīkstināt. Ar Rīgas apgabaltiesas lēmumu lietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 559. panta ceturtās daļas 3. punktu, vienlaikus norādot uz apsūdzētās tiesībām, tai skaitā tiesībām iesniegt iebildumus pret lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa apsūdzētās un viņas aizstāvja lūgumus par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā ir izvērtējusi un argumentēti noraidījusi. Tiesa atzinusi, ka lietu ir iespējams izspriest rakstveida procesā pēc lietā esošajiem materiāliem, papildu paskaidrojumi nav nepieciešami. Tāpat apelācijas instances tiesa, nosakot sodu, ir ņēmusi vērā apsūdzētās sniegtās ziņas par gūto traumu un prognozējamo invaliditāti.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībā nav norādīts, kā minētie apstākļi ir ietekmējuši pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu vai apsūdzētās tiesības uz aizstāvību vai taisnīgu tiesu kopumā.

Senāts konstatē, ka aizstāvja kasācijas sūdzība šajā daļā nav pamatota atbilstoši Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmās daļas prasībām.

Minētais šajā daļā ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 514., 523. pantu, jo nolēmumu sagatavojusi jau pirms noteiktā lietas izskatīšanas datuma un tā saturu ir darījusi zināmu tiesas darbiniecei.

Senāts konstatē, ka minētais kasācijas sūdzības arguments nerada šaubas par apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu. Turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzības arguments nav saistīts ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Senāts norāda, ka nolēmuma projekta sastādīšana pirms lietas izskatīšanas un sagatavotā nolēmuma nodošana tiesas darbiniecei, kura pēc tiesas apspriedes nolēmuma datni ir rediģējusi un saglabājusi, nav darbības, kas attiecināmas uz apspriedes noslēpumu.

Minētais šajā daļā ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktu.

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Uminskis S. Kaija I. Radzeviča